

NOTULEN van de openbare bestuursvergadering van het Productschap Wijn, gehouden op woensdag 7 september 2005, ten kantore van het Productschap, Stadhoudersplantsoen 12 te 's-Gravenhage, aanvang 14.00 uur

Aanwezig zijn de heren/dames:

Th.A.M. Meijer - voorzitter

L.F. van Beers)
J.A.W. Boekenoogen)
W.A.J. van Dijk)
E. Fischer)
drs M. de Kool) leden
J. Martens)
mr M.J. Roos)
W.H. Segboer)
R.W. Smit)
A.A.M. Steijaert)
C. Visser)
mr R.J.B. Wallast Groenewoud)
P. Wielinga)

mr J.N. Burghoorn - secretaris

mr E.R. Kleijwegt - secretariaat

mw E.H.A. Stinkens - notuliste

Afwezig en niet vervangen door hun plaatsvervanger zijn de heren/mevrouw:

R. Berkers)
ing. S. Veenstra) leden

mw A. van der Velden - vertegenwoordigster van de SER

ir H.J.A. Ruissen - ministerieel vertegenwoordiger

A. BESLUITENLIJST

1. De notulen en de besluitenlijst van de vergadering van 1 juni 2005 worden ongewijzigd vastgesteld.
2. De toekomstverkenning Productschap Wijn wordt, met inachtneming van de ter vergadering gemaakte opmerkingen, met algemene stemmen vastgesteld.
3. De datum voor de volgende vergadering is vastgesteld op woensdag 2 november 2005, aanvang 14.00 uur.

B. NOTULEN

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering met een woord van welkom tot de aanwezigen.

2. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Notulen van de vergadering van 1 juni 2005

3.1 Tekstueel

De notulen en de besluitenlijst worden ongewijzigd vastgesteld.

3.2 Naar aanleiding van

De heer **Burghoorn** deelt mede, dat bericht van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven is ontvangen, dat de zitting pas zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2006, waardoor de uitspraak pas tegen de zomer van 2006 bekend zal zijn.

4. Ingekomen/uitgegane stukken en mededelingen

De ingekomen brieven worden voor kennisgeving aangenomen.

De heer **Burghoorn** deelt mede, dat de brief van de Vereniging Drankenhandel Nederland (VDN) over het benoemingsrecht zeer betreuenswaardig is. De VDN heeft aangekondigd het productschap te willen verlaten en hun zetel ter beschikking te stellen tijdens de volgende zittingsperiode.

De heer **Steijaert** merkt op dat de brief van de VDN het bestuur niet zo zeer hoeft te verbazen als men nagaat hoe een en ander tot stand is gekomen. De schrijver van dit stuk heeft erg veel ervaring met het schrijven van dit soort brieven. In de brief van de VDN staat dat men vanaf 1 januari 2006 geen heffing meer zal gaan betalen. Het had in de rede gelegen indien de SER daarop had gesteld, dat men altijd heffingsplichtig blijft. Hij verzoekt daarom deze mededeling alsnog aan de VDN te doen.

Dit wordt toegezegd.

5. Toekomstverkenning Productschap Wijn

De **voorzitter** deelt mede, dat in de toekomstverkenning een beschrijving van taken is opgenomen, die het productschap in de toekomst kan verrichten. Of die taken anno 2005, richting 2010, binnen productschapverband al dan niet moeten worden verricht zal in de komende tijd onderwerp van discussie moeten zijn in de achterban. Pas als men tot overeenstemming is gekomen over taken die in de toekomst moeten worden uitgevoerd, komt het financiële plaatje te voorschijn. Deze toekomstverkenning is in feite niets meer dan een denkrichting. De achterban moet worden geraadpleegd over de taken en bevoegdheden van de productschappen. Het gaat daarbij om taken en bevoegdheden die te maken hebben met de toegevoegde waarde die men als productschap heeft. Als een productschap niet kan aantonen wat zijn toegevoegde waarde is als publiekrechtelijk bedrijfsorgaan, dan ontstaat er een probleem. Het gaat om het doel dat werkgevers en werknemers gezamenlijk willen bereiken in het belang van al degenen die in de wijnbranche actief zijn.

Bekend is dat de kosten heel bepalend zijn voor de uitkomst van bepaalde discussies. Daarom wordt intern gekeken hoe de organisatie op de meest efficiënte en effectieve manier kan worden ingericht. Daartoe is een compleet voorstel opgesteld, dat op dit moment bij de Ondernemingsraad ligt en dat binnenkort ook in het dagelijks bestuur van het HPA zal worden besproken en waarbij aan de bestuurder toestemming wordt gevraagd om vanaf 1 januari 2006 te gaan werken met een nieuw en aangepast apparaat. Volgens dit plan komen er 3 productschappen, namelijk het Productschap Wijn, het Productschap Diervoeder en het Productschap Akkerbouw. Dit laatste productschap ontstaat zodra de inhoudelijke taken van het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten en het

Hoofdproductschap Akkerbouw zijn samengevoegd, terwijl bij het HPA alle ondersteunende afdelingen worden ondergebracht. De 3 overgebleven productschappen bestaan uitsluitend uit een bestuur en een secretaris. Al het personeel van zowel de sectorproductschappen, als van de backoffice diensten worden ondergebracht in één werkorganisatie, waarbij een aantal zaken zal worden samengevoegd, zoals bijvoorbeeld secretariaten of gemeenschappelijke diensten en de exploitatie van het gebouw.

De secretarissen van de sectorproductschappen vormen samen met de leidinggevende van de werkorganisatie één directie van 5 personen. De directie staat onder leiding van de voorzitter die geen deel uitmaakt van de directie. Deze 5 secretarissen zullen de dienst uitmaken, wat dus betekent dat de secretaris van dit productschap, die er nu weinig over te zeggen heeft hoe het HPA functioneert en hoe de besluitvorming plaatsvindt, direct invloed krijgt op de besteding van de bijeingebrachte gelden. De directieraad zal gaan bepalen hoe de financiële middelen zullen worden besteed. Het is ook de bedoeling om de besluitvorming lager in de organisatie neer te leggen.

Als ervoor wordt gekozen om gezamenlijk een service center te onderhouden, dan is iedereen ook verplicht hiervan gebruik van te maken. De toekomstverkenning speelt erop in, dat gemakkelijk kan worden samengewerkt met andere productschappen buiten het akkerbouwcluster. Het gaat dan alleen om de backoffice. Sinds kort wordt er met de andere productschappen niet meer gesproken over fusies, maar over samenwerking in de ondersteunende, facilitaire diensten (backoffice). De laatste weken zijn daarbij goede stappen gezet om hier invulling aan te gaan geven zodra alle toekomstverkenningen in concept klaar zijn. Deze samenwerking is puur gericht op efficiency en op kostenreductie bij de ondersteunende diensten, met mogelijkerwijze ook één gemeenschappelijke huisvesting. Er bestaat op dit moment duidelijk de bereidheid om hier meer invulling aan te gaan geven. Uiteindelijk zullen de besturen een beslissing hieromtrent dienen te nemen. Het is nog niet mogelijk om nu al concreet aan te geven wat een eventuele verdergaande samenwerking zal gaan opleveren aan kostenreductie.

Inmiddels is een prognose opgesteld van het aantal formatieplaatsen per 1 januari 2007 en 1 januari 2009. De beperking van de werkzaamheden in medebewind heeft nogal wat consequenties voor het totale personeelsbestand. Deze afslanking gaat plaatsvinden in het totale veld van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

Op verzoek van het Productschap Dranken is nagegaan of een samenwerking tot stand zou kunnen komen met Productschap Wijn. De vakbonden hebben het signaal afgegeven dat er bij het Productschap Dranken iets moet gaan gebeuren omdat anders de politiek in 2006 wel een besluit zal gaan nemen. Dit is aanleiding geweest om na te gaan wat de gemeenschappelijke noemers zijn. Men is tot de conclusie gekomen dat de noemer alcohol de beste basis is voor een verdere samenwerking. Er is een aantal gesprekken gevoerd over het voorstel om de productschapstatus van het Productschap Wijn volledig overeind te houden in een Productschap Bier, Wijn en Gedistilleerd. Hierin zou men tot samenwerking kunnen komen met behoud van eigen identiteit en eigen financiering. Dit zou echter betekenen dat de Commissie Frisdranken en Waters en de Commissie Slijters zouden moeten afhaken. Men ging ervan uit dat dit acceptabel was, ook voor de voorzitters en de besturen. De frisdrankenindustrie heeft echter te kennen gegeven niet akkoord te kunnen gaan met een dergelijke constructie. Zij willen een PBO-structuur voor frisdranken overeind willen houden inclusief de sappen van het Productschap Tuinbouw. Het voorleggen aan de politiek om een nieuwe productschap op te richten voor frisdranken en waters lijkt een onmogelijke zaak. Het Productschap Wijn heeft hierbij niets te verliezen, maar als men dit nu laat lopen, dan zullen op een gegeven moment zowel de politiek als de vakbonden het productschap dwingen een bepaalde richting op te gaan omdat het dan niet meer acceptabel wordt geacht dat er verschillende productschappen zijn. Het is daarom wellicht verstandig om na te gaan of bepaalde stappen kunnen worden gezet. Vervolgens is door de frisdrankensector het voorstel op tafel gelegd om het Productschap Dranken te splitsen in alcohol en niet alcohol. Het Productschap Wijn zou dan onder de poot alcohol komen te vallen in de vorm van een 88A commissie. Daarop is gesteld dat het Productschap Wijn niet van plan is zijn productschapstatus op te geven om weer een 88A commissie te worden. Persoonlijk kiest hij voor de variant van een Productschap Bier, Wijn en Gedistilleerd, met 3 afzonderlijke productschapbesturen, met als een gemeenschappelijke noemer alcohol. Op dit punt is men blijven steken en valt er geen vooruitgang te boeken.

De heer **Burghoorn** deelt mede hier weinig aan te kunnen toevoegen. Ten aanzien van de factor Arbeid zal in de concept toekomstvisie nog een opmerking worden gemaakt naar aanleiding van vergaderingen van de Adviescommissie Arbeid en de Commissie Sociale Aangelegenheden Productschap Wijn en Productschap Dranken. Naar aanleiding van een opmerking van de heer

Ruisen van het Ministerie van LNV zullen er aanpassingen plaatsvinden in het hoofdstuk medebewind. Hierbij zal meer de nadruk worden gelegd op het algemene belang dat door het productschap wordt behartigd. Ook zal in het stuk meer concreet worden aangegeven welke taken het productschap nu uitvoert en welke taken door het productschap in de toekomst niet meer of juist weer wel zullen worden uitgevoerd.

Het streven is om deze toekomstverkenning op 2 november 2005 definitief vast te stellen in dit bestuur.

De heer **Steijaert** deelt mede dat de vakbonden ervan uitgaan dat dit stuk de basis gaat vormen voor het draagvlakonderzoek. Zij zien het draagvlakonderzoek in deze vorm positief tegemoet en zijn van mening dat dit productschap stevig in zijn schoenen staat. Van de zijde van de vakbonden wil hij twee punten er even uitlichten.

De vakbonden juichen toe, dat er samenwerking wordt gezocht in het kader van efficiency en in de vorm van een gezamenlijke backoffice. De notitie over de nieuwe werkorganisatie wordt daarom afgewacht. De vakbonden zijn nieuwsgierig of alles wat te maken heeft met vocht niet ruimer geïnterpreteerd kan worden dan nu wordt verondersteld. Hij begrijpt dat de voorkeur uitgaat naar een zelfstandig productschap boven een 88A commissie, maar de status van een dergelijke commissie moet niet als te gering worden gezien. Een commissie 88A kan in de uitvoering van de activiteiten exact hetzelfde doen als een productschap. Hij verzoekt daarom hier wat dieper op in te gaan. Met name in deze toekomstverkenning zou het samenbrengen, het samengaan en het zoeken naar één productschap voor dat gebied beter mogelijk moeten zijn dan nu wordt besproken. Van alle zijden moet dan wel de bereidheid daartoe bestaan. Hij beseft dat de huidige Commissie Frisdranken en Waters binnen het Productschap Dranken, bij een gemeenschappelijke noemer alcohol, een vreemde eend in de bijt zal zijn. De voorzitter heeft aangegeven dat er daardoor een stagnatie is ontstaan, maar die is binnen de genoemde commissie op geen enkele wijze besproken. Het is een goede zaak dat er op het niveau van de voorzitters en secretariaten in dit kader goed met elkaar wordt gecommuniceerd.

De heer **Martens** vult hierbij aan dat dit onderwerp informeel wel aan de orde is geweest. Op 20 september a.s. zal de Commissie Frisdranken en Waters weer vergaderen en wellicht zal een en ander dan wel aan de orde komen.

De heer **Steijaert** deelt naar aanleiding van de paragraaf Arbeid mede, dat alles wat op dit gebied op bladzijde 17 staat vermeld, de vakbonden erg aanspreekt en zij willen de uitvoering daarvan graag gezamenlijk doen met de andere productschappen in het akkerbouwcluster. Met betrekking tot de paragraaf Onderwijs kan hij aankondigen dat in een van de volgende commissievergaderingen met name aandacht zal moeten worden besteed aan de aard van de opleidingen zoals die nu worden gegeven. De conclusie van de vakbonden is dat men op deze wijze erg in de goede richting zit.

De heer **Smit** merkt op dat niet te gemakkelijk moet worden gesproken over het samengaan. Het Productschap Wijn heeft een heel andere historie dan het Productschap Dranken. Er wordt hier gesproken over zeer concurrerende producten met vaak tegenstrijdige belangen. Hij heeft in zijn 4 jaar STIVA-bestuur de ervaring opgedaan, dat men het vaak oneens is. Met name door de onderlinge concurrentie tussen de producten bier, wijn en gedistilleerd, ziet hij niet in dat het belang van wijn door één secretariaat of één productschap zou kunnen worden behartigd. Als voorbeeld van een groot verschil geeft hij aan dat er op het gebied van de accijnzen grote tegenstellingen zijn. Kortom hij ziet een nauwere samenwerking op beleidsmatig gebied niet zitten.

De heer **Roos** merkt op dat de voorzitter naar zijn mening al behoorlijk ver is gegaan door samenwerking te zoeken met de Commissie Bier en de Commissie Gedistilleerd. Een aantal jaren geleden is er gewoon een weeffout gemaakt bij vorming van het Productschap Dranken. Er zijn namelijk twee productschappen en twee bedrijfschappen onder één productschap samengevoegd. Het Bedrijfschap Frisdranken en Waters en het Bedrijfschap Slijters zijn op hetzelfde niveau gezet als het Productschap Bier en het Productschap Gedistilleerde dranken. Naar zijn mening zal men nu het geheel weer moeten ontrafelen door het Bedrijfschap Slijters bij het HBD onder te brengen. Het bedrijfschap zou z.i. moeten gaan shoppen om na te gaan of zij ergens onder kunnen vallen. Hij is van mening dat bedrijfschappen en productschappen niet samengaan, omdat de een horizontaal en de ander verticaal is georganiseerd.

Naar aanleiding hiervan merkt de heer **Steijaert** op dat in dit soort discussies steeds weer naar voren komt dat ieder schap bijzonder is. Concurrentie hoeft niet te betekenen dat men binnen het schap, op PBO-niveau, niet veel met elkaar kan doen.

Hierop antwoordt de heer **Roos** dat naar zijn mening horizontaal en verticaal niet kunnen samengaan in één organisatie.

De heer **De Kool** deelt mede te willen aansluiten bij de opmerkingen van de heer Steijaert aan het begin van de discussie. Bij het lezen van het concept van de toekomstverkenning kreeg hij het gevoel dat hier een club aan het woord was die de hakken in het zand had gezet. Naar zijn mening zou er meer openheid in de stukken moeten komen, zodat ook naar buiten toe zou kunnen blijken, dat men geneigd is om te komen tot diverse praktische samenwerkingsvormen, zoals die zijn beschreven door de voorzitter. Dit is van een grote praktische betekenis omdat hij deze houding ook is tegengekomen in de vragenlijst van het Bureau Berenschot. Hij heeft begrepen dat naar aanleiding van de diverse vergaderingen de toekomstvisie zal worden bijgesteld en daarbij wil hij nadrukkelijk pleiten voor meer openheid. Het zou z.i. best eens zo kunnen zijn, dat de bijval die de kerngedachte van het Productschap Wijn in het bedrijfsleven ondervindt groter wordt als men iets zou merken van een opener en meer flexibele opstelling.

Hierop antwoordt de **voorzitter** dat te veel openheid ook een reden kan zijn voor anderen om meer terughoudend te zijn.

De heer Wallast Groenewoud betuigt steun aan de woorden van de heer Roos. Hij wil er nog eens op wijzen dat onvoldoende duidelijk is dat er principiële verschillen bestaan tussen bedrijfsschappen en productschappen. De brancheverenigingen kunnen al vertegenwoordigd zijn in de productschappen, zodat hun belangen ook daar kunnen worden behartigd. Daardoor is er weinig ruimte meer voor een andere horizontale organisatie. Los daarvan is dit bestuur het er naar zijn mening over eens, dat de toekomstverkenning op meer dan één pijler rust. Als hij het goed heeft begrepen wordt aan de bestuursleden de mogelijkheid gegeven om commentaar te leveren alvorens iets naar buiten gaat als een definitief stuk.

De heer **Steijaert** merkt op, dat de vakbonden met hun inbreng niet hebben bedoeld om de horizontale en verticale organisaties samen te brengen. Het was de bedoeling om de weeffout, die in het verleden is gemaakt, te herstellen.

De heer **Burghoorn** deelt mede dat vanmorgen in de vergadering van het dagelijks bestuur, ook zijnde de begeleidingscommissie toekomstverkenning van het Productschap Wijn, aan de orde geweest dat de aanvullende financieringsheffing van € 0,53 per hl wijn zou moeten worden afgeschaft. Het zou heel welkom zijn om juist op dit moment, nu de toekomstverkenning aan de orde is, te kunnen aankondigen dat er een aanzienlijke heffingsverlaging op stapel staat. Het dagelijks bestuur stelt daarom voor om die verlaging met ingang van 1 januari 2006 door te voeren, met dien verstande dat de inning van de heffing wordt stopgezet. De heffing wordt dus formeel wel opgelegd, maar wordt niet via een nota geïnd. Mocht het, na de uitspraak van de rechter, uiteindelijk toch komen tot de terugbetaling van heffingsgelden, dan zou een en ander op deze manier kunnen worden verrekend. Indien er een positieve uitspraak komt van de rechter, dan wordt definitief afgezien van de inning van de aanvullende financieringsheffing.

De heer **Wallast Groenewoud** merkt op, dat is gebleken dat het productschap soms jaren later wordt geconfronteerd met vermeende juridische omissies in verordeningen. Hij wil daarom graag weten of deze oplossing de toets der kritiek kan doorstaan.

Hierop antwoordt de heer **Burghoorn** dat de juristen van de SER hier geen bezwaar in zien. Bij de akkerbouwproductschappen is het vaker gebeurd dat een heffing wel wordt opgelegd, maar niet wordt geïnd. Niemand kan het productschap dwingen om een heffing te innen.

De toekomstverkenning wordt met inachtneming van de ter vergadering gemaakte opmerkingen met algemene stemmen vastgesteld.

6. Actuele onderwerpen

a) Vermelding "bevat sulfieten" op het wijnetiket

De heer **Burghoorn** deelt mede dat veel moeite is gedaan om te voorkomen dat na 25 november 2005 de dan gebottelde flessen moeten worden geëtiketteerd met de vermelding 'bevat sulfieten' in het Nederlands. Het bureau De Brauw & Blackstone Westbroek is verzocht een advies op te stellen over de kansen in een gerechtelijke procedure. Dit advocatenkantoor geeft weliswaar aan dat de maatregel disproportioneel is, maar dat een rechter wellicht huiverig zal zijn om de minister op dit punt terug te fluiten. Met andere woorden het advocatenkantoor adviseert om niet de juridische procedure in te gaan, maar bijvoorbeeld de politieke weg te volgen en kamervragen te laten stellen om langs die weg te proberen de minister tot andere gedachten te brengen. In sommige andere lidstaten is het wél toegestaan de waarschuwing alleen in het Engels vermelden.

De heer **Wallast Groenewoud** merkt op dat het nog verder gaat. Het bestuur had besloten om eerst beleefd aan de minister te vragen om een uitzondering te maken, waarop een negatief antwoord is ontvangen. Vervolgens is nagegaan welke juridische mogelijkheden openstaan. Vervolgens heeft hij contact opgenomen met de Keuringsdienst van Waren wat tot het resultaat heeft geleid dat er geen controles zullen worden uitgevoerd. Dit omdat het voor de Keuringsdienst van Waren geen prioriteit heeft en het belang ervan zeer gering is. De facto is daarmee voor de branche bereikt dat men in Nederland de ontwikkelingen in andere landen kan afwachten.

7. Levensmiddelenangelegenheden

Deze mededelingen worden voor kennisgeving aangenomen.

8. Rondvraag

De **voorzitter** deelt mede dat de bijeenkomst Brood en Wijn zal worden gehouden op 26 oktober aanstaande. Aangezien dit jaar het 25-jarig jubileum van deze bijeenkomst wordt gevierd, vindt deze bijeenkomst plaats in de Ridderzaal. Nu er een ruimer uitnodigingsbeleid mogelijk is, roept hij de bestuursleden op om te laten weten of zij nog belangstellenden kennen. In de Ridderzaal kunnen 400 à 500 mensen aanwezig zijn. Er zullen twee inleiders zijn, namelijk Minister Veerman en spreker. De bijeenkomst staat in het teken van brood en wijnproducten uit de eerste zes lidstaten van de EEG.

9. Datum volgende vergadering

De datum voor de volgende vergadering is vastgesteld op woensdag 2 november 2005, aanvang 14.00 uur.

10. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 15.15 uur.